

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4Co/219/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8812208796
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Klenková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8812208796.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD., predsedníčky senátu a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Anny Ilčinovej v právnej veci žalobcu Home Credit, a. s., Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, právne zastúpené ERASMUS LEGAL, s. r. o., Justičná 9, Bratislava, IČO: 36 789 615 proti žalovanému W. Q., bytom K. XXX, o zaplatenie 1 129,73 Eur istiny s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 4C/592/2012-54 zo dňa 25. 04. 2013 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania v spojení s opravným uznesením.

Náhradu trov odvolacieho konania žalovanému nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa konanie v časti sumy 2,50 Eur zastavil. Zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 447,45 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 0 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení poukázal na výsledky vykonaného dokazovania, obsah pripojených listinných dôkazov, citoval jednotlivé znenia úverových podmienok týkajúcich sa sankcií z dôvodu porušenia zmluvných podmienok a uviedol, že právny vzťah medzi účastníkmi vznikol na základe úverovej zmluvy č. 35050889110 dňa 14. 05. 2005, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 13 040,-Sk, ako aj revolvingový úver, ktorý vyplýva z bodu 5 úverovej zmluvy s výškou úverového rámca 995,82 Eur. Výška pravidelnej mesačnej splátky bola stanovená na 39,83 Eur. Z predloženého splátkového kalendára, ako aj špecifikácie uplatnenej pohľadávky žalobcom súd zistil, že žalovaný čerpal úver v celkovej výške 1 354,48 Eur a celkom uhradil 1 234,78 Eur, pričom k 26. 02. 2010 došlo k zosplateniu úveru. Listom zo dňa 29. 03. 2010 bol žalovaný vyzvaný žalobcom k splateniu celého úveru z dôvodu omeškania s úhradou záväzkov, pričom žalobca špecifikoval sumu vo výške 1 129,73 Eur a k zaplateniu vyzval žalovaného do 15 dní od doručenia výzvy. Následne súd poukázal na ust. § 497 Obchodného zákonníka, ďalej ust. § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj ust. zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a uzavrel, že zmluvný vzťah medzi účastníkmi je vzťahom spotrebiteľským, na ktoré právne posúdenie aplikoval ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, vrátane zákona č. 634/1992 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzavretá zmluva o revolvingovom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru žalovanému prostredníctvom úverovej karty, ktorý sa ho zaviazal vrátiť za stanovených podmienok. Keďže túto povinnosť nesplnil, žalobca dňa 29. 03. 2010 zosplatnil celý úver a vyzval ho na zaplatenie predmetnej sumy. Na základe zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru bol poskytnutý žalovanému úverový rámec do výšky 995,82 Eur, pričom žalovaný vyčerpal do zosplatenia 1 699,72 Eur a uhradil 1 603,24 Eur. V časti uplatneného úroku z úveru, ktorý sa žalobca domáhal

zaplatenia vo výške 114,78 Eur, pričom celý úrok z úveru vyúčtovaný pri úrokovej sadzbe 2,21 % mesačne predstavoval 929,55 Eur. Úroková sadzba 2,21 % mesačne predstavuje 26,52 % ročne. K tomu súd uviedol, že účastníkmi konania bolo dohodnuté, že minimálna mesačná splátka bude 39,83 Eur, pričom úverový rámec bol dohodnutý vo výške 995,82 Eur. Pri takto uvedenej výške splátky by žalovaný mal mesačne platiť 39,83 Eur, a to po dobu 25 mesiacov, pričom úroková miera podobného úveru v bankách v tom čase, v máji 2005, pre spotrebiteľský úver od 1 do 5 rokov predstavovala 7,40 % p. a.. Z toho je zrejmé, že dohodnutý ročný úrok z úveru medzi účastníkmi v danom prípade bol viac ako trikrát vyšší ako bola priemerná úroková miera v obdobných úveroch poskytovaných v tomto období bankami. Súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách z internetovej stránky Národnej banky Slovenska.

Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s ust. § 39 Občianskeho zákonníka, teda sa nesmie priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde aj vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úroku poskytovanú peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy. Takýto právny záver vyplynul z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Mcdo/1/2009 zo dňa 31. 07. 2009, na ktorý súd prvého stupňa poukázal. Za primerané súd prvého stupňa určil úroky vo výške 7,40 % ročne. V zmluve dohodnutý požadovaný úrok z úveru za celé obdobie poskytnutia predstavoval 929,55 Eur, pri ročnej úrokovej miere 26,55 % ročne, pričom súd skonštatoval, že opodstatnený nárok vznikol len pri úrokovej miere 7,40 % ročne, teda žalobca mal nárok len na 27,90 % uplatneného úroku zo sumy 929,55 Eur, t. j. v sume 259,34 Eur. Žalobca si žalobou uplatnil vyčíslený úrok z úveru iba vo výške 114,78 Eur, pričom úrok z úveru žalovaný uhradil vo výške 814,77 Eur. Žalovaný tak uhradil úrok z úveru viac ako mal, preto súd započítal platbu žalovaného prevyšujúcej sumy 259,34 Eur v sume 555,43 Eur na istinu úveru, a preto v časti o zaplatenie 555,43 Eur a úroku z úveru v sume 114,78 Eur, súd prvého stupňa žalobu zamietol.

K požadovanej odplate za poskytnutie spotrebiteľského úveru súd uviedol, že žalobcom požadovaná odplata za poskytnutie úveru bola v celkovej sume 995,82 Eur, tak predstavovala 58,59 Eur úveru poskytnutého v sume 1 699,72 Eur, pričom v čase uzatvorenia úverovej zmluvy boli na trhu spotrebiteľských úverov ročné úrokové sadzby za obdobný typ úveru vo výške 7,40 %. Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 238/2008 Z. z. obmedzuje maximálnu výšku odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru. Žalobca nemôže požadovať od žalovaného úrok z úveru neobmedzene do dňa zaplatenia. Takýmto postupom by došlo k prekročeniu maximálnej výšky odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru. Následne súd poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS/55/2011-19 zo dňa 24. 02. 2011, z ktorého vyplynul záver, že pokiaľ zmluvná podmienka až v hrubom nepomere je v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy. Takýto vzťah teória aj prax označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, a preto nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.

Nárok na zmluvnú pokutu v sume 9,57 Eur podľa hlavy 13 § 2 úverových podmienok, súd považoval za neopodstatnený. Uviedol, že sa jedná o neprimeranú sankciu, ktorú znáša spotrebiteľ. Dohodnutá výška zmluvnej pokuty neúmerne zaťažuje spotrebiteľa, nakoľko spotrebiteľ okrem dohodnutej zmluvnej pokuty, ktorá navýši jeho každú nesplatenú mesačnú splátku o 8 %, má zaplatiť aj úrok z omeškania, čo má za následok neprimerané zaťaženie spotrebiteľa, čo je jednoznačne v prospech spotrebiteľa. V danom prípade ide o kumulovanie sankcií voči žalovanému ako spotrebiteľovi. Navyše táto zmluvná podmienka sa javí byť ako neurčitá, nejasná, nakoľko z uvedeného dojednania zmluvnej pokuty nevyplýva ako sa táto uplatní pri ďalších mesačných splátkach. Pri uplatnení výšky zmluvnej pokuty 8 % mesačne z každej nesplatennej splátky dochádza k neprimeranému až duplicitnému zaťaženiu spotrebiteľa v prospech veriteľa. Neprimeranosť zmluvnej pokuty súd považoval aj v tom, že sadzba 8 % z mesačnej splátky po dobu dlhšiu ako 7 dní zvyšuje nárok až vo výške 96 %, pričom sa jedná o jednorázovú pokutu, čo je možno považovať za neprimeranú sankciu. Taktiež aj lehota splatnosti zmluvnej pokuty je krátka, čo nepochybne spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach dodávateľa a spotrebiteľa. Ku kumulácii sankcií voči spotrebiteľovi prispieva aj ďalšia zmluvná pokuta dohodnutá v hlave 13 § 3 úverových podmienok vo výške 100 % z celkovej výšky poskytnutého úveru v dobe porušenia povinností, pri naplnení aspoň jednej zo skutočností uvedených v hlave 7 § 4 písm. b/, c/ úverových podmienok. Z tohto dôvodu súd prvého stupňa považoval koncipované ustanovenie za

neurčité, umožňujúce žalobcovi požadovať uvedenú zmluvnú pokutu za akékoľvek porušenie zmluvy, príp. úverových podmienok. Súd nepriznal žalobcovi nárok na zmluvnú pokutu vo výške 9,57 Eur a v tejto časti žalobu zamietol. Nárok žalobcu na zvyšnú časť istiny súd považoval za dôvodný, v ktorej žalobe vyhovel.

Ďalším nárokom uplatneným žalobcom bola suma 2,50 Eur predstavujúca vyčíslený úrok z omeškania. K tomu súd uviedol, že podaním zo dňa 22. 03. 2013 vzal žalobca v tejto časti žalobu späť, a preto súd s poukazom na ust. § 96 ods. 1, 3 Občianskeho súdneho poriadku v tejto časti konanie zastavil.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku tak, že vychádzajúc z pomeru úspechu a neúspechu účastníkov v spore, pričom z uplatnenej sumy 1 129,73 Eur istiny s príslušenstvom bolo priznaných 447,45 Eur istiny s príslušenstvom, teda žalobca mal úspech iba v časti 39,61 % a úspešnejšiemu žalovanému vznikol nárok na náhradu trov konania v rozsahu 20,78 %. Návrh na priznanie náhrady však žalovaným predložený nebol. Súd pri vyhlásení rozsudku však zaviazal žalovaného na náhradu trov konania žalobcovi vo výške, ktorá mala byť uvedená v písomnom vyhotovení rozsudku. Následne však zistil, že došlo k chybe v počítaní a úspešnejší žalovaný nemá povinnosť nahradiť trovy žalobcovi, a preto súd viazaný vyhláseným rozhodnutím uviedol náhradu trov konania vo výške 0 Eur.

V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku - v zamietavom výroku o nepriznanie výšky úroku, ako aj zmluvnej pokuty odvolanie žalobca. Uviedol, že súd prvého stupňa na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, vec nesprávne právne posúdil. Opätovne poukázal na skutkové okolnosti týkajúce sa veci, a to uzavretie úverovej zmluvy č. 3005088910 z 14. 05. 2005, jednotlivých úverových podmienok. Bol toho názoru, že dňom aktivácie úverovej karty zriadil žalobca žalovanému úverový účet pre čerpanie poskytnutého revolvingového úveru. Žalovaný následným prvým čerpaním finančných prostriedkov dňa 03. 06. 2006, takto aktivoval úverovú kartu, a tým naplnil odkladaciu podmienku stanovenú zmluvou a zmluvou o revolvingovom úvere, ktorá sa stala účinnou pod identifikačným č. 5603038924, t. j. zmluva o revolvingovom úvere nadobudla účinnosť dňa 03. 06. 2006. Úverová miera poskytnutého revolvingového úveru bola vo výške 26,52 % ročne, t. j. vyššia ako úroková miera pri podobných úveroch poskytovaných bankami v tom čase, avšak so zreteľom na právnu úpravu platnú v čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere a s prihliadnutím na spôsob a mieru zabezpečenia záväzku žalovaného na objem poskytnutých finančných prostriedkov, žalobca požadoval odplatu za poskytnutie úveru súladnú s ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, lebo spravidla ide o klientov, ktorí by úver od banky pravdepodobne neodstali, a preto možno výšku úroku z úveru považovať za primeranú. Záver súdu o neplatnosti časti úrokov z úveru považoval za nesprávny, pričom poukázal na to, že k účinnosti zmluvy došlo v júni 2006, kedy bola priemerná banková úroková miera pri spotrebných úveroch nie pri revolvingoch vo výške 12,73 %. Ďalej namietali nepriznanie uplatnenej zmluvnej pokuty. Poukázali na to, že suma 9,57 Eur predstavuje zmluvnú pokutu v zmysle § 2 hlavy 13 úverových podmienok, v prípade omeškania s úhradou splátky, či jej časti dlhšieho ako sedem dní vo výške 8 % z dlžnej splátky vo výške 39,83 Eur, t. j. 3,19 Eur, pričom žalovaný neuhradil zmluvné pokuty vyúčtované dňa 31. 12. 2009, 31. 01. 2010 a 28. 02. 2010, t. j. 3 x 3,19 Eur, čo predstavuje 9,57 Eur. Poukázal na zákonný úrok z omeškania za neuhradenie dlžných splátok, ktorý špecifikoval, ktorý by predstavoval 3,40 Eur, ktoré by si žalobca mohol uplatniť a jeho trojnásobok je vo výške 10,20 Eur, čo je vyššie ako uplatnená zmluvná pokuta. Zdôraznil, že súd prvého stupňa nesprávne uviedol 96 % zmluvnú pokutu ako postih z jednej splátky vo výške 8 % x 12 mesiacov. K tomu uviedol, že v prípade zmluvnej pokuty z každej individuálnej splátky sa jedná o jednorázovú sankciu vo výške 8 % vyrúbenej z omeškania len raz a nie opakovane každý mesiac. Uplatnený nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 9,57 Eur považoval za dôvodný. Z tohto dôvodu navrhol zmeniť napadnuté rozhodnutie v zamietavom výroku a žalobe vyhovieť, zároveň si uplatnil náhradu trov konania, ktoré špecifikoval.

Žalovaný sa k doručenému odvolaniu písomne nevyjadril.

Opravným uznesením č. k. 4C/592/2012-80 zo dňa 21. 08. 2013 súd prvého stupňa opravil záhlavie napadnutého rozsudku v časti týkajúcej sa dátumu narodenia žalovaného, ktorý správne znie 01.

08. 1977, postupom podľa § 164 Občianskeho súdneho poriadku, ktoré rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 17. 09. 2013.

Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 Občianskeho súdneho poriadku, bez nariadenia pojednávania, s nariadením termínu verejného vyhlásenia rozhodnutia, ktorý bol oznámený na úradnej tabuli súdu, ako aj internetovej stránke odvolacieho súdu od 25. 06. 2014 (§ 214 ods. 2 v spojení s ust. § 156 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Úlohou odvolacieho súdu v odvolaní namietanom nesprávne právne posúdenie bolo zistiť, či súd prvého stupňa na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy.

Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Oboznámením sa s obsahom spisu, výsledkami vykonaného dokazovania, zisteným skutkovým stavom, ako aj odôvodnením napadnutého rozhodnutia, odvolací súd je toho názoru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, ako aj správne právne vec posúdil. Vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy posudzoval jednotlivé sankcie, ktoré si žalobca uplatnil z dôvodu porušenia zmluvných podmienok žalovaným. S poukazom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu, t. j. zmluvy uzavretej medzi účastníkmi konania v časti týkajúcej sa jednotlivých sankcií z dôvodu porušenia zmluvných podmienok, najmä zmluvnej pokuty, súd prvého stupňa správne poukázal na ust. § 52 a nasl., § 53 Občianskeho zákonníka v spojení s § 54 Občianskeho zákonníka, lebo dojednania vzájomných práv a povinností účastníkov spotrebiteľskej zmluvy sa nemôžu odchyliť od zákona v neprospech spotrebiteľa. Za neprimerané považoval úroky z úveru ročne vo výške 26,52 %, ktorú dohodu o výške úrokov považoval za neplatnú s poukazom na ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Je pravdou, že súd pri posudzovaní dôvodnosti výšky úrokov vychádzal z obdobia poskytovania úverov v čase uzavretia zmluvy o úvere. Táto namietaná skutočnosť by bola dôvodná, ak by súd prvého stupňa neposudzoval úverovú zmluvu uzavretú dňa 14. 05. 2005 (v spise na č. I. 8) bez posúdenia zmluvy o revolvingovom úvere, ktorá bola súčasťou tejto zmluvy. V danom prípade však súd zohľadnil, že žalovaný uhradil žalobcovi 1 603,24 Eur a do zosplatnenia úveru k 29. 03. 2010 vyčerpал 1 699,72 Eur, t.zn., že uhradil na úroku z úveru viac ako mal, a preto súd započítal platbu žalovaného prevyšujúcu sumu 259,34 Eur v sume 555,43 Eur na istinu úveru. Preto v prevyšujúcej časti istiny 555,43 Eur, súd prvého stupňa žalobu zamietol, ako aj o úrok z úveru v sume 114,78 Eur. Správne posúdenie dohody o úrokoch súdom prvého stupňa ako absolútne neplatné, odvolací súd považoval za správne s prihliadnutím aj na výšku sumy, ktorú žalovaný uhradil nad rámec nezákonného úroku z úveru, ktorý následne súd prvého stupňa započítal na úhradu istiny.

Vo vzťahu k dojednanej zmluvnej pokute uplatnenej vo výške 9,57 Eur za omeškanie s plnením splátky, súd prvého stupňa taktiež poukázal na absolútnu neplatnosť tejto dohody, ktorá je v rozpore s ust. § 39 v spojení s § 544 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvého stupňa, že akékoľvek omeškanie s plnením jednej splátky a následná sankcia vo výške 8 % z titulu zmluvnej pokuty, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a preto v tejto časti nemožno poskytnúť právnu ochranu žalobcovi, ktorý predkladá spotrebiteľom formulárové zmluvy, pri ktorých obsah je vopred pripravený a odberateľ nemá možnosť ovplyvniť jej obsah, príp. výšku sankcií, ako aj ich rozsah. Posúdenie týchto naformulovaných postihov z dôvodu porušenia zmluvných podmienok znamená porušenie rovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán účastníkov spotrebiteľského vzťahu, na čo súd prvého stupňa správne poukázal.

Zmluvná pokuta je inštitútom zabezpečovacím, ktorej ust. § 544 Občianskeho zákonníka vyžaduje písomnú formu o jej dohode, výške a spôsobe určenia. Skutočná vôľa žalovaného k uzavretiu dohody o zmluvnej pokute z obsahu spisu nevyplýva a je nesporné, že zmluvné podmienky

vyplývajúce z úverových podmienok, ktoré žalobca používa pre väčší počet odberateľov sú na prospech žalobcu, takéto zmluvné podmienky nemožno považovať za individuálne dojednané s odberateľom - spotrebiteľom. Na neprijateľné zmluvné podmienky súd prihliada ex offo, a preto správne súd prvého stupňa posúdil v tejto časti nárok žalobcu za nedôvodný.

Uplatnené námietky týkajúce sa nesprávnych skutkových záverov, vrátane nesprávneho právneho posúdenia neboli opodstatnené.

Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny v súlade s ust. § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a zásadou úspechu žalovaného v odvolacom konaní, ktorému náhrada trov odvolacieho konania nebola priznaná, lebo návrh na priznanie predložený nebol (§ 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolanie nie je prípustné.